

HANGİ İLAÇLARI KULLANIRKEN GÜNEŞTE KALMAMAYA ÖZEN GÖSTERELİM

Koca bir kış geçti ve hepimizin özlediği güneş ve deniz mevsimine kavuştuk. Ama hastalıklar pek mevsim tanımayırlar. İlaç kullanmaya devam ediyorsak nelere dikkat etmemiz lazım, bu konuda uyarıcı ve eğitici olduğuna inandığımız derlemeyi sunuyoruz.

TEB Haberler

TABLO SİSTEMİK OLARAK İNSANLARDA FOTOSENSİTİVİTE REAKSİYONLARINI ARTIRAN KİMYASAL BİLEŞİKLER

Adı	Kullanımı	Klinik gözlemler	Etki Spektrumu nm.
SULFONAMİDLER			
Sulfanilamid, sulfafiazol, sulfapiridin, sulfametazin, sulfaganidin, sulfoksazol, monoklorferamid	Kemoterapi, antibakteriyel ajanlar	Fototoksik ve fotoallerjik reaksiyonlar	290-320
SULFONİLÜRE			
Carbutamid, tolbutamid (Orinase), klorpropamid (Diabinese)	Hipoglsemik veya anti-diabetik ilaçlar	Fototoksik reaksiyonlar	290-360
KLORTİAZİDLER			
6-kloro-7- sulfamil- 3, 4- dihidro- 1,2 -tiodiazin 1,1 -dioksit (Hydrobiuril) Quinetazol (Diuril)	Djüretikler, antihipertansif Antihipertansif	Kabarcıklı ve ödemli kızartı, vücutta lekeler Fototoksik ve fotoallerjik reaksiyonlar	290-320 320-400
FENOTİAZİNLER			
Klorpromazin (Thorazine), prometazin (Phenergan), mepazin, stelazin, trimeprazin, Compazine, promazin (Sparine)	Trankilizan, nematod infestasyon ajanı, üriner antiseptik, antihistamin	Aşırı güneş yanığı beneksi kabartılar ve artiker kızartılar; gri-mavi hiperpigmentasyon	290-400
ANTİBİYOTİKLER			
Demetilklortetrasklin (Declomycin), klortetrasklin, oksitetrasklin, doksisisiklin Griseofulvin	Geniş spektrumlu antibiyotik Antimikotik	Aşırı güneş yanığı, fototoksik reaksiyon Aşırı güneş yanığı, fototoksik ve fotoallerjik reaksiyonlar	320-400 320-400
Nalidiksik asit (Neg Gram)	Antibakteriyel	Eritem, sulu kabarcık	320-400
FUROKUMARİNLER			
4,5,8 - Trimetilpsoralen (troxsalen), 8 - metoksipsoralen (methoxsalen), psoralen	Güneşe karşı oluşan tolerans ve aşırı pigmentasyonla oluşan vitiligo ve psoriazisin Fotokemoterapisinde	Eritem, sulu kabarcık ve hiperpigmentasyon	320-400
ÖSTROJENLER ve PROGESTERONLAR			
Mestranol ve noretinodrel, dietilstilbestrol	Oral kontraseptif	(Melasma) Deride siyah lekeler, fototoksik reaksiyonlar	290-320
Klördiazepoksit (Librium)	Trankilizan psikotropik	Ekzamalı kabartı	290-360
Triasetildifenolisatin	Laksatif	Ekzamalı Fotoallerjik reaksiyon	290-320
Sıklamatlar, kalsiyum sıklamat, sodyum sikloheksilsulfamat	Yapay tatlandırıcı	Fototoksik ve fotoallerjik reaksiyon	290-360

**(FOTOSENSİTİVİTE)
İNSANLARDA TEMASLA IŞIĞA DUYARLILIK
REAKSİYONLARINI ARTIRAN BİLEŞİKLER**

TABLO

Adı	Kullanımı	Bildirilen klinik gözlemler
Halojenli salisilanilidler; 3, 3', 4, 5-tetraklorosalisilanilid; 3, 4', 5- ve 3, 3'5- triklorosalisilanilid; 3, 4', 5 ve 4, 5' - dibromosalisilanilid	Deodorant, sabunlarda bakteriyostatik ajan	Fototoksik ve ekzama tipi fotoallerjik reaksiyonlar yanma, acı, çapraz-fotosensitivite reaksiyonları
Hezklorofen Bitionol veya bis (2- hidroksi, 3, 5 -di-klorofenil) sülfid	Antimikrobiyel, antiseptik Antimikrobiyel, antiseptik	Fototoksik reaksiyonlar Fotoallerjik reaksiyonlar
Fentikler (2, 2' -dihidroksi-5,5' -di-klorodifenilsülfid); multifungin 9bromo-klorosalisilanilid); Jadit (4- kloro -2- hidroksibenzoik asid N-n- butil -amid)	Antifungal	Fototoksik ve fotoallerjik reaksiyonlar
5-Florourasil p-Aminobenzoik asit (PABA) ve PABA esterleri 4, 4' -Bis (3-feniltireido)- 2, 2' stilbene-disulfonik asid veya blankophor	Antineoplastik Güneşten koruyucu Selüloz, naylon veya yün ipkilerinde floresan veren ajan	Enflamatuvar süreçte artma Fotoallerjik reaksiyonlar Fototoksik ve fotoallerjik reaksiyonlar
Kadmiyum sülfid	Döğme yaptırırken	Eritem
Furo kumarinler; psoralen, 8- metoksi-psoralen, 5- metoksporsalen, 4,5', 8-trimetilpsoralen	Güneşe karşı oluşan tolerans ve aşırı pigmentasyonla oluşan vitiligo' da	Eritem, vezikül, sulu kabarcık, hiperpigmentasyon
Esansiyel yağlar bergamot yağı, turuncu yağı, sedir yağı, lavanta yağı, sandal yağı, sitron yağı	Kozmetikler ve güzellik müstahzarları	Fototoksik reaksiyonlar ve postenflamatuvar hiperpigmentasyon
Bitkiler; Umbelliferae, Rutaceae	Parfümlerde, koku vermeye veya baharat olarak	Fotofotodematit, hiperpigmentasyon, vezikül, sulu kabarcık
-Metil kumarin Amber kokusu	Kozmetiklerde Kozmetiklerde	Fotoallerjik reaksiyonlar Fotoallerjik reaksiyonlar
Boyalarda; Florescein, bengal pembesi, eozin, eritrosin, tripaflavin, oranj kırmızı, para fenilendiamin, metilen mavisi, toluidin mavi, tripan mavi, antraknon	Kozmetikler ve boya endüstrisi	Eritem, ödem, vezikül, pigmentasyon, fototoksik reaksiyonlar
Kömür katranı ve antrasen içeren kömür katranı türevleri, fenantren, naftalen, tiofen ve birçok fenolik bileşikler; zift, akrindin	Psoriasis ve kronik ekzama tedavisinde; şampuanlarda.	Şiddetli ve ağrılı güneş yanığı, ürtikerli kabartı, katrana bağlı melanozis.

DERLEYEN: Eczacı Şenay ÖZALP (G.Ü. Eczacılık Fakültesi)

KAYNAK : TB Fitzpatrick et. al., In Sunlight and Man: Normal and Abnormal photobiologic Responses, Tokyo, University of Tokyo Press 1974